

Tapahumatuotannon mahdollisuudet Helsingin kaupunginkirjastossa

Namn Antti Lehtovirta

Examensarbete för Yrkeshögskolan Novia (YH)-examen
Utbildningsprogrammet för kulturproducentkap
Helsingfors 2012

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Antti Lehtovirta

Koulutusohjelma ja paikkakunta: Kulttuurituotanto, Helsinki

Ohjaaja: Tomas Träskman

Nimike: Tapahtumatuotannon mahdollisuudet Helsingin kaupunginkirjastossa

Päivämäärä: 21.11.2012

Sivumäärä 18

Liitteet

Tiivistelmä

Tämän opinnäytetyö käsittelee Helsingin kaupunginkirjaston tapahtumatuotannon kehitystä viimeisen kahden vuoden aikana. Siinä tarkastellaan kirjaston tapahtumatuotantoa mahdollistavien ihmisten omia näkemyksiä tapahtumatuotannon ongelmista, ja siitä, miten tapahtumatuotanto tulisi järjestää tulevaisuudessa. Opinnäytetyön lähtökohtana toimii kirjoittajan oma kokemus kirjaston tapahtumien tuottamisesta Helsingin kaupunginkirjaston Tapahtumateemaryhmässä keväällä 2011.

Opinnäytetyön tarkoitus on kartoittaa kirjaston tapahtumatuotantoa ja sen muutoksia. Tavoitteena on miettiä, miten tapahtumatuotannon kasvun haasteisiin oltaisi voitu reagoida, ja miten tapahtumatuotantoa voisi kehittää tulevaisuudessa.

Opinnäytetyötä varten on haastateltu tapahtumatoimintaa rahoittavia, tuottavia, ja suunnittelevia tahoja, ja tutkittu yksittäisten kirjastojen työntekijöiden näkemyksiä tapahtumanjärjestämisestä. Lisäksi työssä tarkastellaan Tapahtumateemaryhmän vuonna 2011 tuottamaa *Mies ja kirja* -tapahtumasarjaa ja sen tuotannon haasteita. Haastateltavat kertovat tapahtumatuotannon menneisyydestä ja nykyhetkestä, ja miettivät mihin suuntaan tapahtumatuotantoa kannattaisi kehittää.

Opinnäytetyön aineistona on kirjoittajan omien kokemusten, keskustelujen, Tapahtumateemaryhmän tilastojen ja haastattelujen lisäksi käytetty Soila Leppäkankaan kulttuurituotannon opinnäytetyötä: *Tapahtumapaikkana kirjasto - Helsingin kaupunginkirjaston tapahtumatoiminta nyt ja tulevaisuudessa*. Työn tuloksena on kuvaus kirjaston tapahtumatuotannon viimeisten vuosien kehityksestä, sen haasteista ja tulevaisuuden näkymistä.

Kieli: suomi Avainsanat: Kirjastot, tapahtumatuotanto

EXAMENSARBETE

Författare: Antti Lehtovirta

Utbildningsprogram och ort: Kulturproducentskap, Helsingfors

Handledare: Tomas Träskman

Titel:

Datum	21.11.2012	Sidantal	18	Bilagor
-------	------------	----------	----	---------

Sammanfattning

Det här examensarbetet behandlar utvecklingen av Helsingfors stadsbiblioteks evenemangsproduktion under de senaste två år. Den skärskådar visioner av människor, som möjliggör biblioteks evenemangsproduktion. Visioner om evenemangsproduktions problem, och om hur evenemangsproduktion borde ordnas i framtid. Examensarbetets utgångspunkt är författarens egna erfarenheter av produktion av biblioteks evenemang i Helsingfors stadsbiblioteks evenemangsgrupp (Tapahtumateemaryhmä) våren 2011.

Examensarbetets syfte är att kartlägga bibliotekets evenemangsproduktion och utveckling. Målet är att reflektera över, hur man hade kunnat reagera på evenemangsproduktions tillväxtutmaningar, och hur evenemangsproduktionen borde utvecklas i framtid.

För det här examensarbetet har jag intervjuat parter, som finansierar, planerar och producerar biblioteksevenemang. Jag har också undersökt enskilda biblioteksanställdas visioner om evenemangsproduktion. Examensarbetet behandlar Mies ja kirja -evenemangsserien – som var en evenemangsserie, som Tapahtumateemaryhmä producerade år 2011 – och utmaningar i seriens produktion. De intervjuade berättar om evenemangsproduktionens dåtid och nutid och hur evenemangsproduktion borde utvecklas.

Examensarbetets material består av författarens egna erfarenheter, intervjuer, diskussioner och Tapahtumateemaryhmäs statistik. Soila Leppäkangas Examensarbete: *Tapahtumapaikkana kirjasto - Helsingin kaupunginkirjaston tapahtumatoiminta nyt ja tulevaisuudessa* är också använt som material för examensarbetet. Resultatet är en beskrivning över bibliotekets evenemangsproduktionsutveckling, utmaningar och framtidsutsikter.

Språk: finska Nyckelord: Biblioteken, evenemangsproduktion

BACHELOR'S THESIS

Author:

Degree Programme: Cultural management, Helsinki

Supervisor: Tomas Träskman

Title: Possibilities of Event management in Helsinki City Library

Date	21,11,2012	Number of pages	18	Appendices
------	------------	-----------------	----	------------

Summary

This thesis examines the development of Helsinki City Library's event production during the last two years. It goes through the opinions of the people, who enable the event production in libraries, and studies their views on the current system and its problems, as well as how the event production should be organized in the future. The basis to the study is the writer's own experience in event production in Helsinki city library's Event theme group, (Tapahtumateemaryhmä, TTR), during spring 2011.

The purpose of this thesis is to explore the library's event production and how it has changed. The goal is to go through how Helsinki city library could have reacted on the challenges of the growing event production, and how it could develop it in the future.

The thesis is partly based on the interviews of people who manage the units, who do the funding, producing and planning of the events. The thesis also studies a survey that was made to employees of different libraries, on their opinions on the event production. The case that is used as an example on Event theme groups work and its problems is the Mies ja kirja -event organized in 2011. The interviewees discuss the past and the present of the event production in libraries, and offer their views on the possible directions where the event production could be lead to.

In addition to the writers own experiences, discussions, statistics and interviews, one more base material for this thesis is the thesis of Soila Leppäkangas:

Tapahtumapaikkana kirjasto – Helsingin kaupunginkirjaston tapahtumatoiminta nyt ja tulevaisuudessa. The outcome is a study on the development of the Helsinki city library's event production during the past few years and its challenges and future visions.

Language:	finnish	Key words:	Libraries, event production
-----------	---------	------------	-----------------------------

SISÄLLYS

1. Johdanto

- 1.1 Opinnäytetyön tavoitteet
- 1.2 Tapahtumatuotannon taustaa
- 1.3 Kiinnostukseni kirjaston tapahtumatuotantoon
- 1.4 Opinnäytetyön aineisto ja tutkimusmenetelmät

2. Visioita tapahtumatuotannosta

3. Tapahtumatuotanto Helsingin kaupunginkirjastossa

- 3.1 Johtorymä
- 3.2 Tapahtumateemaryhmä (TTR)
- 3.3 Tapahtuma- ja markkinointiyksikkö TAMA
- 3.4 Pienet ja suuret tapahtumat
- 3.5 Tapahtumatuotanto ennen TTR:ää
- 3.6 TTR:n toiminta ideana
- 3.7 Käytännön haasteita TTR:n toiminnassa
 - 3.7.1 Ajan puute
 - 3.7.2 Rahan puute

4. Mies ja kirja -tapahtumat

- 4.1 Tapahtuman rahoitus
- 4.2 Tapahtuman kohderyhmä
- 4.3 Yleisömäärät
- 4.4 Ratkaisuehdotuksia tapahtuman ongelmiin
- 4.5 Toteutunut tapahtuma
- 4.6 Päätelmiä

5. Loppusanat

1. Johdanto

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet

Tutkin tässä opinnäytetyössä Helsingin kaupunginkirjaston tapahtumatuotantoa ja sen muutoksia viimeisen kahden vuoden aikana. Lukemisen sujuvoittamiseksi käytän sanaa *kirjasto* kuvaamaan Helsingin kaupunginkirjastoa ja monikkomuotoa *kirjastot* kuvaamaan sen 37:ää toimipistettä. Opinnäytetyöni tavoitteena on kuvata kirjaston tapahtumatuotannon muutosta, miettiä miten se olisi kannattanut järjestää, ja mihin suuntaan tapahtumatuotantoa tulisi viedä. Sen jälkeen, kun olen aloittanut lopputyöni tekemisen, on kirjaston tapahtumatuotantoa viety paljolti siihen suuntaan, johon olisin itsekin halunnut sitä kehitettävän. Tästä syystä keskityn tulevaisuuden visioinnin ohella pohtimaan paljon myös sitä, mitä tapahtumatuotannon kehittämisessä oltaisi voitu tehdä toisin.

1.2 Tapahtumatuotannon taustaa

Määrällisesti suurin osa kirjastojen tapahtumatuotannosta on pieniä yksittäisissä kirjastoissa järjestettäviä tapahtumia, jotka suunnitellaan ja toteutetaan pääasiallisesti kirjastojen oman henkilökunnan voimin, hyvin pienillä budjeteilla. Tällaisia tapahtumia on kirjastoissa järjestetty jo pitkään. Muutos kirjaston tapahtumatuotannossa on ollut sen suuntainen, että pienten tapahtumien lisäksi on haluttu ruveta tuottamaan myös suurempia tapahtumia. Näitä tapahtumia suunnittelemaan on perustettu *Tapahtumateemaryhmä* (TTR), ja tuottamaan ja markkinoimaan *Tapahtuma- ja markkinointiyksikkö* (TAMA). Tässä opinnäytetyössä keskityn pääasiallisesti näiden suurempien tapahtumien tuottamisen haasteisiin.

Tapahtumatuotannon kasvattaminen ja ammattimaistaminen ovat vaatineet kirjastolta suuria organisatorisia muutoksia. Ennen kuin TAMA perustettiin, hoiti TTR tapahtumien suunnittelun ja toteutuksen. TTR oli perustettu kirjastoon vain tapahtumia suunnittelevaksi elimeksi, eivätkä sen resurssit, aika ja ammattitaito olleet riittäviä suurempien tapahtumien tuotantoa varten. Esimerkkitapaukseksi tapahtumatuotannon haasteista olen ottanut TTR:n

tuottamat Mies ja kirja -tapahtumat. Mies ja kirja -tapahtumat suunniteltiin eri kirjastoissa kiertäväksi tapahtumasarjaksi. Sarjan tuotantoprojektin tavoitteena oli luoda tapahtumakonsepti, joka mahdollistaisi useamman tapahtuman tuottamisen yhdellä pohjatyöllä. Näin säästyisi aikaa ja rahaa. Projektin toinen tavoite oli osoittaa tapahtumatuotannosta päättävälle johtoryhmälle, mitä resursseja tapahtumatuotannossa tarvittaisiin lisää.

1.3 Kiinnostukseni kirjaston tapahtumatuotantoon

Suoritin kulttuurituottajaopintoihini kuuluvan kolmen kuukauden mittaisen harjoittelujakson TTR:ssä keväällä ja kesällä 2011. Työtehtäviini kuului pääasiallisesti tapahtumien suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä muiden TTR:n jäsenten kanssa. Harjoitteluni aikana ja sen jälkeen olen kiinnostunut tapahtumien tuotannosta kirjastossa - sen mahdollisuuksista ja ongelmista. Minua kiehtovat kirjastoissa piilevät resurssit: monimuotoiset tilat, laitteisto, kirjastotyöntekijöiden ammattitaito, kulttuurintuntemus ja luovuus, palvelujen maksuttomuus, sivistävyys ja tasapuolinen saavutettavuus. Haastaviksi olen kokenut kirjastolaitoksen byrokraattisuuden sekä tapahtumanjärjestämisessä vaadittavan ammattitaidon ja ajan puutteen.

1.4 Opinnäytetyön aineisto ja tutkimusmenetelmät

Omien kokemusteni lisäksi olen halunnut päästää ääneen Helsingin kaupunginkirjaston tapahtumatuotannon mahdollistavia tahoja sekä tapahtumatuotannon suunnittelijoita ja toteuttajia. Olen valinnut metodiksi haastattelututkimuksen. Haastatellut selventävät kirjaston tapahtumatuotannon menneisyyttä ja nykytilaa sekä pohtivat, miten tapahtumien tuotanto kannattaisi tulevaisuudessa järjestää. Haastateltaviksi olen valinnut:

1. Kirjastotoimen apulaisjohtajan, Anna-Maria Soininvaaran, joka on jäsenenä johtoryhmässä, joka päättää kirjastojen tapahtumista ja rahoituksesta.

2. Kirjastotoimen apulaisjohtajan, Saara Ihamäen, joka vastaa koko Helsingin kirjastoverkon palveluista. Tapahtumatuotanto on näiden palvelujen yksi osa-alue. Kirjastojen esimiehet ovat Ihamäen alaisia.

3. Harri Sahavirran, TTR:n puheenjohtajan, Vallilan ja Suomenlinnan kirjastojen esimiehen, joka on suurelta osin ollut ideoimassa ja toteuttamassa kirjaston tapahtumia.

Haastattelujen lisäksi tutkin kirjastojen näkemystä siitä, kuinka tapahtumatuotanto tulisi toteuttaa. Käytän lähdeaineistona Soila Leppäkankaan opinnäytetyötä: *Tapahtumapaikkana kirjasto - Helsingin kaupunginkirjaston tapahtumatoiminta nyt ja tulevaisuudessa*. Käytän lähteinä myös TTR:n tilastoja, TAMA:n tiedottajan, Anu Långin kanssa käymiäni keskusteluja sekä kirjaa: *Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus* (Kauhanen & Juurakko & Kauhanen 2002).

2. Visioita tapahtumatuotannosta

Soila Leppäkangas on opinnäytetyössään (*Tapahtumapaikkana kirjasto - Helsingin kaupunginkirjaston tapahtumatoiminta nyt ja tulevaisuudessa*), tutkinut kirjastojen tapahtumatuotantoa. Hän on tehnyt kirjastoille kyselyn, jossa selvitetään, minkälaisia tapahtumia kirjastoissa järjestetään, ja miten kirjastojen henkilökunta haluaisi tapahtumatuotantoa kehitettävän. Tässä kappaleessa käsittelen kirjastojen ja Leppäkankaan näkemyksiä siitä, miten tapahtumatuotantoa tulisi kehittää.

Leppäkangas on itse kulttuurituottaja. Hänen näkemyksensä siitä, kuinka kirjastojen tapahtumatuotanto tulisi järjestää, ovat monin paikoin hyvin samansuuntaisia kuin omani; hän näkee monimuotoisen, keskitetyn ja nykyistä ammattimaisemman tapahtumatuotannon olennaisena osana tulevaisuuden kirjastoa. Hän kokee myös kulttuurituottajien ammattitaidon tärkeänä voimavarana tällaisen tapahtumatuotannon mahdollistamiselle (Leppäkangas 2010, s. 51). Itse olen sitä mieltä, että esim. kirjastojen aineistot ja monimuotoiset tilat, ovat valtava resurssi tapahtumatuotannolle. Sitä ei missään nimessä kannata jättää hyödyntämättä, sen takia, ettei kirjastojen henkilökunnalla ole aikaa eikä osaamista tapahtumien järjestämiseen. Kirjastojen valtavat kokoelmat monimuotoiset tilat tulisikin mahdollisimman hyvin hyödyntää tapahtumia järjestettäessä.

Kirjastoissa kaivataan myös apua ja resursseja tapahtumatuotantoon. Leppäkankaan kysely painottuu yksittäisten kirjastojen tapahtumien tuotantoon, mutta siinä selvitetään myös, kaivataanko kirjastoissa ulkopuolisen tapahtumatuottajan apua. Suurin osa kirjastoista haluaisi, että heidän oman kirjastonsa tapahtumatuotannosta vastaisi kirjaston oma henkilökunta, mutta myös ehdotus lähialueiden kirjastojen yhteisestä kulttuurituottajasta sai kannatusta. Tämän vaihtoehdon valitsi lähes kolmannes vastaajista. (Leppäkangas 2010, s. 25)

Leppäkankaan kyselyn vastaukset tuovat ilmi sen tosiasian, että osa kirjastojen tapahtumista on hyvä järjestää kirjaston oman henkilökunnan voimin. Kirjastojen työntekijät ovat oman asiakaskuntansa asiantuntijoita, ja heillä on ulkopuolista tuottajaa paremmat lähtökohdat arvioida, oman alueensa asukkaiden kiinnostusta erilaisiin tapahtumiin. Kuitenkin yli neljäkymmentä prosenttia kyselyyn vastanneista kokee, että tapahtumatuotannossa tarvitaan asiantuntija-apua (Leppäkangas 2010, s.33).

Kirjastojen tapahtumatuotantoa on viime vuosina viety Leppäkankaan visioimaan suuntaan. Leppäkankaan visioiman kaltainen tapahtumia suunnitteleva ja tuottava ryhmä (TAMA) on jo perustettu kirjastoon keväällä 2012 (Leppäkangas 2010, s. 25). Kerron TAMA:sta lisää luvussa kolme.

Osa kirjastojen työntekijöistä ei näe tapahtumien tuottamista kirjaston ydintoimintana (Leppäkangas 2010, s. 36). On valitettavaa jos tällainen asenne kirjastoissa vaikeuttaa tapahtumien järjestämistä. Itse TTR:ssä työskennellessäni huomasin, että osa kirjastotyöntekijöistä piti pahana asiana sitä, että jotkut heidän kollegoistaan käyttivät työaikaansa tapahtumien järjestämiseen. Kun kirjastovirkailijat tuottavat tapahtumia, onkin usein vaarana se, että heidän muut työnsä jäävät kollegoiden hoidettaviksi. Tämä asia on omiaan herättämään kollegoissa närää ja vaikeuttamaan positiivista suhtautumista tapahtumatuotantoon. Tältä kannalta voidaan pitää hyvänä asiana sitä, että tapahtumatuotanto on suurempien tapahtumien osalta siirretty erillisen elimen hoidettavaksi. Helsingissä TAMA:n toiminta mahdollistaa sen, että kirjastoissa pystytään järjestämään suurempia ja laadukkaampia tapahtumia, ilman että kirjastojen työtaakka kasvaa.

Leppäkangas on nostanut myös henkilökunnan asennoitumisen tärkeyden olennaiseen rooliin tapahtumatoiminnan kehittämisessä. Hän (2010, s. 42) viittaa brittiläisen ajatushautomon *Audit Commissionin* kirjastojen tulevaisuutta hahmottelevaan raporttiin jossa esitetään, että erityisesti kirjastojen johtajat ovat avainasemassa oikeanlaisen asenneilmapiirin luomiselle kirjastojen tapahtumatuotannon kehitystä ajatellen. Työskennellessäni TTR:ssä huomasin henkilökohtaisesti, miten tärkeää johtajien myönteinen suhtautuminen tapahtumatoimintaan oli. Se heijastui suoraan tapahtumien tuottajiin ja sitä kautta asiakkaisiin.

3. Tapahtumatuotanto Helsingin kaupunginkirjastossa

Haastattelin tätä opinnäytetyötäni varten kolmea kirjaston tapahtumatuotannon asiantuntijaa. Haastattelujeni tavoitteena oli selvittää, kuinka kirjaston tapahtumatuotanto tulisi järjestää. Koska kysymyksen järkevä käsitteleminen vaatii ymmärrystä tapahtumatuotannon menneisyydestä, nykyisyydestä ja tulevaisuudesta, selvensivät haastateltavat myös tätä asiaa.

3.1 Johtoryhmä

Kirjastojen tapahtumatuotannon takana vaikuttava voima on kirjaston johtoryhmä. Johtoryhmä päättää mm. tapahtumatuotannon rahoituksesta ja sen suuntaviivoista. Johtoryhmällä on omat tavoitteensa tapahtumatuotannon suhteen, mutta se on myös sidottu välittämään Helsingin kaupungin strategiaa, ja joutuu pitämään huolta mm. siitä, että kaupungin teemat – kuten esimerkiksi Helsingin 200-vuotisjuhla - näkyy kirjaston toiminnassa. Tämä aiheuttaa sen, että kirjaston on tarpeen tuottaa myös tapahtumia, jotka eivät ole kirjastosta lähtöisin. (Haastattelu, Soininvaara 28.5.2012)

3.2 Tapahtumateemaryhmä (TTR)

TTR perustettiin syksyllä 2010 suunnittelemaan kirjastojen tapahtumatuotantoa, kun aiemmat tuotantoresurssit eivät riittäneet vastaamaan kasvavaan tapahtumien tarpeeseen. Seitsenhenkkinen TTR koostui kirjastotyöntekijöistä, jotka olivat itse hakeutuneet ryhmään mukaan. Ryhmän tapaamiset ja toiminta suoritettiin muun kirjastotyön ohessa. Oman arvioni mukaan TTR:ään oli hakeutunut aktiivisia kirjastotyöntekijöitä, jotka halusivat laajentaa työnkuvaansa, tuoda julki omia ajatuksiaan ja kehittää kirjaston palveluja. Itse työskentelin TTR:ssä kolme kuukautta keväällä ja kesällä 2011.

TTR:n tarkoitus oli alun perin olla ns. ideoiva elin, joka toisi kentän ääntä johtoryhmälle ja suunnittelisi kirjaston tapahtumia. Kirjastossa toimi useita teemaryhmiä, jotka ideoivat kirjaston toimintaa. TTR oli näistä teemaryhmistä yksi. Muita ryhmiä oli mm. nuorisoryhmä ja elokuvaryhmä. Teemaryhmien ideana oli tuoda esim. apulaiskirjastotoimen johtajille ja johtoryhmälle infoa siitä mitä tarvitaan ja minkälaisia tapahtumia voitaisiin tuottaa (Haastattelu, Sahavirta 4.6.2012). Teemaryhmien toimintakausi kirjaston organisaatiossa on kaksi vuotta. TTR:ää perustettaessa kirjastossa ei ollut riittävää tapahtumia toteuttavaa ryhmää. Koska tapahtumille kuitenkin oli tilausta, muodostui TTR:stä saman tien myös tapahtumia toteuttava ryhmä. Tämä ei ollut tarkoituksenmukaista, mutta niin kuitenkin tehtiin, kun muutakaan vaihtoehtoa ei ollut (Haastattelu, Soininvaara 28.5.2012).

3.3 Tapahtuma- ja markkinointiyksikkö TAMA

Kesällä 2012 kirjastoon perustettiin uusi Tapahtuma- ja markkinointiyksikkö (TAMA). Yksikön tarkoituksena oli markkinoida ja toteuttaa kirjaston tapahtumia. Ryhmälle palkattiin vetäjä ja kuusi työntekijää. TAMA suunnittelee tällä hetkellä jo vuoden 2012 toimintaa. Toimintaa vaikeuttaa markkinointibudjetin olemattomuus (Henkilökohtainen kommunikaatio, Lång 16.11.2012).

TAMA:a perustettaessa ajatuksena oli kytkeä tapahtumatuotanto markkinointiin.

Markkinoinnilla pyrittiin luomaan brändiä, imagoa ja tunnettuutta. Tässä yhteydessä markkinoinnilla tarkoitettiin nimenomaan ulkoista markkinointia, ja haluttiin tehdä selvä ero sen ja yksittäisten kirjastojen tapahtumien tuotannon välille. (Haastattelu, Soininvaara 28.5.2012).

TAMAN perustamisen seurauksena TTR:n tehtävä kaventui sellaiseksi, kuin se oli alun perin suunniteltukin, eli vain tapahtumia ideoivaksi elimeksi. Kirjastokentän toiveiden kuuleminen nähtiin kuitenkin myös tapahtumatuotannossa tärkeänä. Sen takia TTR:n toimintaa jatkettiin.

3.4 Pienet ja suuret tapahtumat

Haastatteluissa tuli selvästi ilmi näkemys, että kirjastojen tapahtumatuotanto tulisi ajatuksissa jakaa kahteen alalajiin: suuriin ja pieniin tapahtumiin. Pieniä tapahtumia olisivat mm. satutunnit, luku- ja harrastepiirit ja ylipäänsä tapahtumat, jotka eivät vaadi paljon rahaa, eivätkä markkinointia, vaan lappu ilmoitustaululla ja sanan leviäminen leikkipuistossa riittävät (Haastattelu, Sahavirta 4.6.2012). Nämä pienet tapahtumat, joita järjestetään kaikissa kirjastoissa, saivat vastaisuudessakin toimia kirjastojen oman henkilökunnan voimin.

Suurempien tapahtumien järjestäminen taas vaatii aina enemmän ammattitaitoa, aikaa ja resursseja. Suurempien tapahtumien tuotantoa on tapahtumien kysynnän myötä kasvatettu paljon. Tällä hetkellä suurempia tapahtumia järjestää TAMA ja niitä ideoi TTR. Jää nähtäväksi riittääkö TAMA:n kaltainen ryhmä vastaamaan suurempien tapahtumien tuotannosta tulevaisuudessa, jos tapahtumatoiminta kasvaa vielä entisestään.

Harri Sahavirta on sitä mieltä että kirjastojen tulisi panostaa huomattavasti rohkeammin suurempien ja näyttävämpien tapahtumien tuottamiseen. Tapahtumia voisi olla jopa määrällisesti vähemmän kuin nyt, mutta ne tulisi tuottaa ammattitaidolla. Tapahtumia voitaisiin tuottaa yhteistyössä muiden kanssa. (Haastattelu, Sahavirta 4.6.2012).

3.5 Tapahtumatuotanto ennen TTR:ää

Kirjastojen tapahtumatuotantoa on järjestetty vuosien varrella useilla eri tavoilla. Ennen TTR:ää tapahtumatuotanto on ollut pitkälti kirjastojen omalla vastuulla. Pitkään jatkunut ja edelleen käytössä oleva tapa on, että jokainen kirjasto sai 100 - 300 euroa vuodessa tapahtumien järjestämiseen. Tämä raha ei luonnollisesti kata juuri mitään tapahtumanjärjestämisestä aiheutuvia kuluja. Osittain tästä syystä kirjastoissa järjestetyt tapahtumat ovat olleet hyvin pienimuotoisia. Kun kirjasto rupesi tuottaman yhä enemmän keskitettyjä, koko taloa koskevia tapahtumia perustettiin tätä varten parin hengen tiimi. Kun tapahtumien merkitys alkoi kasvaa vuosi vuodelta, huomattiin, ettei tämäkään järjestely ollut enää riittävä (Haastattelu, Soininvaara 28.5.2012),

Tämä yksittäisten kirjastojen rahoituskäytäntö jatkuu edelleen. Tämä tarkoittaa sitä, että kirjastot tuottavat pienet tapahtumat itse tuolla yllämainitulla sadan – kolmensadan euron budjetilla. TTR haki tähän käytäntöön muutosta siten, että osa näistä rahoista jaettaisiin tulevaisuudessa suoraan TTR:lle. Näillä rahoilla TTR tuottaisi tapahtumasarjoja, jotka voisivat kiertää eri kirjastoissa. Myöhemmin - kun tapahtumien tuotanto oli siirretty TTR:ltä TAMA:n vastuulle - järjestelyä muutettiin niin, että pieni osa noista rahoista ohjattiin TAMA:n käyttöön.

3.6 TTR:n toiminnan idea

Käsittelen seuraavissa kappaleissa TTR:n toimintaa ajalta jolloin TAMA:a ei ollut vielä olemassa, aikaa, jolloin TTR tuotti kaikki kirjaston suuret tapahtumat, aikaa, jolloin olin itse TTR:n toiminnassa mukana. Tältä ajalta TTR:n toiminnan voi ajatuksen tasolla nähdä hyvin hedelmällisenä ja positiivisena. vielä kun sen yhdistää kirjaston resursseihin ovat lähtökohdat tapahtumien tuottamiselle jo aika hyvät. Ajatellaanpa TTR:n toiminnan ideaa:

- Kerätään yhteen innostuneet kirjastotyöntekijät: tiedonhaun ammattilaiset, jotka tuntevat paikallisten ihmisten halut, tarpeet ja mielenkiinnon kohteet, korkeasti koulutetut kulttuurintuntijat, jotka tekevät töitä verrattain pienellä palkalla taatakseen kaikille mahdollisimman hyvät ja yhtäläiset mahdollisuudet tutustua kirjallisuuden, musiikin, elokuvien ja harrastusten maailmaan, ilmaiseksi.

- Laitetaan nämä ihmiset suunnittelemaan yhdessä tapahtumia. Tapahtumia, jotka voivat käyttää hyödykseen koko kirjaston valtavia resursseja: kokoelmia, tiloja, laitteistoja, ammattitaitoa. Tapahtumia, jotka kirjastolla itsellään on mahdollisuus tallentaa ammattimaisesti radio tai TV-formaattiin.
- Pyydetään heitä kehittämään ja myös toteuttamaan tapahtumia, tapahtumasarjoja, jotka voivat kiertää Helsingin kirjastoissa. Tapahtumia joita voidaan suunnata eri kohderyhmille riippumatta siitä, onko näillä ryhmillä varaa maksaa tapahtumista. Tapahtumia, jotka voivat laajentaa kirjastojen tehtävää ja hankkia kirjastolle uusia käyttäjiä.

3.7 Käytännön haasteita TTR:n toiminnassa

TTR perustettiin vain tapahtumia ideoivaksi elimeksi. Kun sen tehtäväksi lankesi tapahtumien tuottaminen, syntyi useampia perustavanlaatuisia ongelmia. TTR:ltä puuttui pitkälti ammattitaito tapahtumien tuottamiselle. TTR:n jäsenet olivat kirjastotyöntekijöitä, joilla ei ollut koulutusta, eikä paljoa kokemustakaan tapahtumien tuotannosta.

Eräs tilanne jossa kokemattomuuden tapahtumien järjestämisestä huomasin, oli tapahtumien mainostaminen kirjastoissa, itse tilaisuuksien yhteydessä. Järjestäessäni tapahtumia TTR:ssä huomasin usein, että kirjastotyöntekijät ovat tottuneet antamaan asiakkaiden olla rauhassa: asiakkaita ei häiritä, eikä tuputeta heille mitään. Tapahtumatilanteissa minulle tuli välillä tunne, että asiakkaat olivat kummastuneita eivätkä oikein osanneet tulla kuuntelemaan, katsomaan tai osallistumaan tapahtumiin. Jälkeenpäin huomasin että syynä saattoi olla se, ettei asiakkaille ollut kunnolla kerrottu tapahtumasta. Ovella saattoi olla tapahtumasta kertova ständi, tai kirjastonhoitaja oli saattanut joillekin mainita tapahtumasta, mutta kukaan ei ollut etukäteen houkutellut ihmisiä tapahtumaan, kertonut viittätoista minuuttia aikaisemmin että: ”Kohta alkaa se ja se tapahtuma, jossa vieraina se ja se. Tervetuloa kuuntelemaan!” Tämä on ymmärrettävää, sillä kirjastoissa asiakkaan on totuttu antamaan olla hyvin rauhassa. Kirjastovirkailija ei ole ”myymässä” mitään - tai oikeastaan edes tarjoamassa, vaan paremminkin palvelemassa, jos asiakas tarvitsee apua.

3.7.1 Ajan puute

Usein TTR:n toiminnassa ongelmaksi muodostui ajan puute. Kaikilla TTR:n jäsenillä oli omat työt: tapahtumien järjestämiseen ja suunnitteluun ei ollut varattu aikaa, vaan kaikki työ oli hoidettava oman työn ohessa. Erityisesti hankaluuksia aiheutti se, että ryhmä pääsi liian harvoin kokoontumaan ja yhdessä päättämään asioista. Ryhmän jäsenet toimivat eri tehtävissä, eri kirjastoissa, eri esimiesten alaisuuksissa. Jo yhteisten kokousten sopiminen oli vaikeaa. Projektien eteenpäin vieminen täytyi hoitaa muiden töiden ohessa, jos aikaa jää yli, tai niihin on käytettävä omaa aikaa, josta taas ei saanut palkkaa. Tämä muodosti mielestäni suurimman ongelman TTR:n tapahtumien tuotannossa.

Koska yhteistä työaikaa tapahtumien suunnittelemiseksi ja järjestämiseksi ei juuri ollut, jäi projektin eteenpäinvieminen usein yhden ihmisen harteille. Aktiivisimmat ryhmäläiset ottivat paljon vastuuta ja veivät projekteja eteenpäin oikeaksi näkemiinsä suuntiin. Tämän seurauksena kävi usein niin, että yhdessä sovittuja asioita ei ollut ehditty harkita loppuun asti, saati ymmärtää ja sisäistää. Usein se jonka tehtäväksi tapahtuman eteenpäinvieminen jäi, olikin saattanut ymmärtää asian toisin ja viedä tapahtumaa eri suuntaan, kuin mikä alkuperäinen tai yhdessä sovittu ajatus oli. Toisin sanoen ongelmaksi muodostui se, että projekteilla ei ollut projektipäällikköä.

Kauhanen ja Juurakko ja Kauhanen (2002, s. 33) ohjeistavat projektin organisointia ja ohjausta kirjassaan *Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus*. He näkevät projektipäällikön tehtävän olennaisena tapahtumatuotannolle. Projektipäällikkö, jolla olisi kokonaisvastuu projektista ja ylin päätäntävalta projektin suunnasta ja eteenpäin viemisestä, olisi saattanut auttaa mm. tapahtuman tuotannon suunnan säilyttämisessä.

3.7.2 Rahan puute

TTR:llä ei ollut pysyvää rahoitusta tapahtumien toteuttamista varten, vaan se toimi satunnaisilla määrärahoilla tai edellisistä tapahtumista yli jääneillä resursseilla. Joskus jos rahaa tuli, se saatiin liian myöhään, jotta sitä olisi voitu enää käyttää järkevästi

muuttamatta kaikkea mitä oli jo suunniteltu. Käsittelen TTR:n rahoituksen ongelmia lisää seuraavassa luvussa.

4. Mies ja kirja -tapahtumat

Olin itse suunnittelemassa Mies ja kirja -tapahtumasarjaa kirjastolle työharjoittelussani keväällä ja kesällä 2011. Olen halunnut nostaa tämän tapahtumasarjan esimerkkitaipaukseksi TTR:n toiminnasta useasta syystä:

- olin itse suunnittelemassa ja valmistelemassa sitä
- se sai rahoituksen keskustakirjastohankkeelta
- siitä tehtiin pilottiprojekti TTR:n toiminnalle
- sen suunnittelua ja toteutusta dokumentointiin tarkasti
- se oli tapahtumasarja, joka kiersi eri kirjastoissa

Sarjan alkuperäisen idean keksi TTR:n puheenjohtaja Harri Sahavirta. Tavoitteena oli siis keksiä tapahtumasarja, joka voisi kiertää eri kirjastoissa. Tapahtuman ideana oli kutsua tunnettuja, mielenkiintoisia miehiä keskustelemaan lempikirjoistaan, ja siitä kuinka kirjallisuus on vaikuttanut heidän elämäänsä ja valintoihinsa. Keskustelua ohjaisi vetäjä, joka valmistautuisi vieraan kanssa keskusteltaviin aiheisiin etukäteen. Yleisön toivottiin myös ottavan osaa keskusteluun. Yksi ajatus oli tuoda myös vieraan esiin nostama kirjailija mukaan keskusteluun. Alusta alkaen tilaisuuksiin oli suunniteltu myös oheisohjelmaa, kuten musiikki- ja lausuntaesityksiä.

Mies ja kirja -tapahtumaan pyydettiin vieraisiksi monia tunnettuja suomalaisia miehiä. Lista mahdollisista miehistä oli pitkä, ja mukaan yritettiin houkutella mahdollisimman nimekkäitä vieraita. Suuri osa pyydettyistä vieraista suostui mukaan tapahtumaan. Valitettavasti mukaan ei saatu esimerkiksi presidentti Martti Ahtisaarta eikä Ville Valoa. Lopulta vieraisiksi saatiin Pekka Haavisto, Tommy Lindgren, Kari Peitsamo, Jani Toivola, Jukka Relander, Kalle Holmberg, Serafim Seppälä, M. A. Numminen ja Ilkka Niiniluoto.

4.1 Tapahtuman rahoitus

TTR:n toiminnalle haettiin ja saatiin rahoitusta keskustakirjastohankkeelta. Osa haetuista rahoista suunnattiin Mies ja kirja -tapahtuman tuotantoon. Tapahtumasta tehtiin pilottiprojekti TTR:n toiminnalle. Projektin tarkoituksena oli osoittaa johtoryhmälle TTR:n osaaminen kiertävien tapahtumien tuottamisessa, ja tuoda ilmi mitä resursseja TTR tai kirjastojen tapahtumatuotanto ylipäätään tarvitsisi pystyäkseen tuottamaan tapahtumia ammattimaisesti.

TTR:n toiminnassa oli monenlaisia ongelmia. Ongelmat juonsivat juurensa siihen tosiasiaan, ettei TTR:ää ollut alun perinkään suunniteltu toteuttamaan tapahtumia: ei ollut rahaa, ei ollut aikaa, ei ollut selkeää vetäjää projektille. Ajateltiin, että muita tuotannon puutteita voitaisiin peittää, jos saataisiin edes rahaa.

Keskustakirjaston rahoitus tapahtumalle saatiin liian myöhään. Kun rahoitus varmistui, oli projektia ehditty suunnitella jo liian pitkälle. Projekti oli jouduttu suunnittelemaan lähes nollabudjetille, ja kun rahaa yhtäkkiä saatiin, ei sille keksitty järkevää käyttötapaa, joka olisi ehditty toteuttaa.

Rahanjaon ajoitus ja perusteet tapahtumatuotannolle olivat ylipäätään hyvin epäselviä. Lisäksi rahanjaon olivat tehneet joka vuosi eri ihmiset eri aikaan. (Haastattelu, Sahavirta 4.6.2012)

4.2 Tapahtuman kohderyhmä

Johtoryhmä oli oman toimintasuunnitelmansa pohjalta toivonut, että miehet otettaisiin huomioon vuoden 2011 tapahtumia suunnitellessa. Tältä pohjalta syntyi ajatus Mies ja kirja -tapahtumasta. Tapahtumassahan nostettiin esiin miehiä, jotka toivat julki sivistystään ja rakkauttaan kirjoihin, miehiä, jotka toimivat esikuvina kirjastoa käyttävälle lukevalle miehelle. Miehet siis otettiin huomioon tapahtumaa suunnitellessa, mutta vasta kun

tapahtumaa oli suunniteltu hyvin pitkälle, tajuttiin, että perusajatus johtoryhmän toiveen takana oli saada lisää miehiä kirjastojen käyttäjiksi.

Tämän seurauksena huomio suuntautui siihen, että jos tapahtuman teemaksi nostetaan miesten rakkaus kirjallisuuteen, se ei vetoaisi erityisesti miehiin asiakaskuntana – saati sitten miehiin, jotka eivät lähtökohtaisesti käyttäneet kirjaston palveluja –, vaan pääsääntöisesti keski-ikäisiin naisiin, jotka ovat muutenkin pääasiallisia kulttuurin kuluttajia Suomessa.

Jälkeenpäin ajatellen tämä olisi pitänyt hyväksyä, ja keskittyä tekemään tapahtumasta hyvä, ja suunnata se sille kohderyhmälle, johon se luonnostaan vetosi. Tapahtuman konsepti oli jo pitkälle suunniteltu, ennen kuin toivottuun kohderyhmään päätettiin todella kiinnittää huomiota. Mielestäni tämä oli tapahtuman tuotannossa käännekohta, jossa hyvän ja mielenkiintoisen tapahtuman punainen lanka hukattiin, kun kirjastoa käyttämättömät miehet yritettiin väkisin vääntää tapahtuman kohderyhmäksi.

Tapahtuman perusidea säilyi kuitenkin pitkälti alkuperäisen kaltaisena. Se oli perinteinen, hyvin kirjastoihin sopiva tapahtuma. Vieraat ja keskusteltavat aiheet olivat mielenkiintoisia, mutta markkinointi suunnattiin eri kohderyhmälle, kuin mihin tapahtuma luonnostaan vetosi.

4.3 Yleisömäärät

Mies ja kirja -tapahtuma ei saavuttanut toivottuja yleisömääriä. Asiakkaita kertyi tapahtumiin yhteensä 153 kappaletta. Ainoastaan Kallion kirjastossa, jossa tapahtuman vieraana oli M.A. Numminen, saavutettiin toivottu yleisömäärä. Jotkut tilaisuudet houkuttelivat asiakkaita hyvin, mutta toisissa oli kävijöitä vain muutamia. Tätä oli pelätty jo alun perinkin: aika harva lähtee tavallisena arki-iltana johonkin kaupunginosakirjastoon kuuntelemaan mielenkiintoista keskustelua.

4.4 Ratkaisuehdotuksia tapahtuman ongelmiin

Yksi mahdollisuus riittävän yleisömäärän turvaamiseksi olisi ollut rahojen sijoittaminen kiinnostavaan oheisohjelmaan. Esim. trubaduuriesitykset olisivat olleet tarpeeksi pienimuotoisia ja edullisia, ja ne olisivat voineet houkutella yleisöä, joka ei muuten saapuisi paikalle. Jopa potentiaalisten vieraiden listalta olisi löytynyt mahdollisia esiintyjä (Ismo Alanko, Kauko Röyhkä, Jarkko Martikainen, Tuomari Nurmio, Paleface, Samuli Putro, A. W. Yrjänä, Joose Keskitalo, Matti Johannes Koivu), jotka olisivat tarpeen tullen voineet myös ottaa osaa keskusteluun. Myös joku näyttelijän esittämä monologi olisi voinut toimia. Näitäkin löytyi listalta (Reidar Palmgren, Hannu-Pekka Björkman ja Taisto Reimaluoto).

Kun oli varmistunut, että projektin rahoitus järjestyy, olisi rahaa voitu käyttää esimerkiksi työvoiman palkkaamiseen. Tällöin hyvät ideat eivät olisi jääneet toteuttamatta, tai epäonnistuneet sen takia, ettei kukaan ollut aikaa tehdä työtä niiden toteuttamiseksi. Tässä vaiheessa tapahtuman vieraat oli jo pitkälti päätetty, ja suurin osa TTR:n jäsenistä oli juuri jäämässä kesälomalle.

4.5 Toteutunut tapahtuma

Lopulta ”ylimääräinen” raha päätettiin käyttää markkinointiin. Tapahtumateemaryhmän tiedottajat ehdottivat, että ryhmä palkkaisi ulkopuolisen mainostoimiston suunnittelemaan tapahtuman markkinoinnin. He olivat sitä mieltä, että mainostoimiston käyttäminen tapahtuman markkinointiin opettaisi heitä uusien markkinointitapojen ja -kanavien käytössä. Tästä uskottiin olevan apua kirjaston tapahtumien markkinoinnille tulevaisuudessa. Näin siis tehtiin. Yhteistyökumppaniksi valittiin Punkhelsinki -niminen markkinointitoimisto. Lopputuloksena syntyi tapahtuma nimeltä ”JAMIT - Julkisesti Avoimet Mieslukijat”.

Kuva 1. *Jamit – tapahtumasarjan logo* (Punkhelsinki 2011)

Loppujen lopuksi kohderyhmää yritettiin houkutella raflaavalla markkinoinnilla ja oheisohjelmalla. Oheisohjelmaksi useampaan tapahtumaan järjestettiin Olutkulttuuriklubi, joka perehdytti kuulijoita mm. oluen historiaan, olutmatkailuun ja sahdin valmistamiseen. Markkinoinnissa yritettiin maalata lukevista miehistä jonkunlaisia koulukiusattuja nörttejä. Tapahtuman vieraat tulisivat toimimaan esikuvina näille ressukoille ja kertoisivat miten lukeminen on tuonut sisältöä heidän elämiinsä. JAMIT -tapahtumaa markkinointiin seuraavanlaisella mainostekstillä:

”Lukutoukka, kirjaurpo, mammanpoika, vissyssukkapoika. Nämä herjaavat nimitykset ovat arkipäivää merkittävälle osalle Suomen kansaa. Nimittäin miehille, jotka lukevat kirjoja. Kiusaamisen pelossa monet miehet eivät saata uskaltaa avata kirjaa julkisesti saatikka myöntää olevansa mieslukija. Tälle oli tehtävä jotain.” (Helsingin kaupunginkirjaston Tapahtumateemaryhmä 2012)

Idea oli vitsikäs, mutta oliko tämä stereotyyppinen visio lukevasta kiusatusta nörtistä tarpeeksi hauska, tai tarpeeksi totuudenmukainen. Osuisiko vitsi tarpeeksi kipeästi, jotta se herättäisi huomiota, aiheuttaisi keskustelua, tai saisi ihmiset kiinnostumaan itse tapahtumasta.

Oman kokemukseni mukaan Mies ja kirja -tapahtuman ideasta pidettiin kovasti alusta asti. Tapahtuman idea oli erittäin sovelias ajatellen kirjaston perimmäisiä tehtäviä. Tapahtuman

keskeinen sisältö oli onnistunut, vieraat kiinnostavia, keskustelu korkeatasoista. Asiakkaat vaikuttivat suhteellisen tyytyväisiltä toteutuneeseen tapahtumakokonaisuuteen.

TTR:n keräämässä asiakaspalautteessa tapahtumalle annettiin kouluarvosanaksi 8.8. Asiakaspalautetta saatiin n. kolmeltäkymmeneltä prosentilta asiakkaista. Tavoite oli saada palautetta viideltäkymmeneltä prosentilta, mutta tätä tavoitetta ei saavutettu. (Henkilökohtainen kommunikaatio, Lång 16.11.2012)

4.6 Päätelmiä

Oletan että miehiin kohdistettu markkinointi osaltaan karkotti potentiaalista yleisöä tapahtumalta. Riittävän yleisömäärän turvaamiseksi olisi voitu käyttää esim. erilaisia sissimarkkinoinnin keinoja, kuten puskaradiota ja ruohonjuuritason markkinointia. Yksittäisiä tapahtumia oltaisi voitu markkinoida kulloisestakin vieraasta kiinnostuneille kohderyhmille. Luulen, että jos näin olisi toimittu, olisi lopputulos yleisömäärän kannalta saattanut olla positiivisempi. Nämä ehdotukset ovat tietysti turhaa jälkiviisautta. Kun ajatellaan TTR:n toiminnan haasteita, on hyvin ymmärrettävää, ettei tapahtuma onnistunut niin hyvin kuin toivottiin.

Kun Mies ja kirja tapahtumasta päätettiin tehdä pilottiprojekti TTR:n toiminnalle, oli ajatuksena osoittaa johtoryhmälle, ettei TTR:llä ole tarvittavia resursseja tapahtuman järjestämiseksi. Oma ajatukseni oli ollut, että TTR pystyisi osoittamaan johtoryhmälle pystyvänsä tuottamaan hyviä tapahtumia, mutta tuottamiseen tarvitaan paljon enemmän resursseja. Olin ajatellut että muiden resurssien puute pystyttäisiin korvaamaan, mikäli rahoitus olisi kunnossa, esim. panostamalla houkuttelevaan oheisohjelmaan. Tarjouduin itse järjestämään tilaisuuksiin oheisohjelmaa budjetilla, joka sille oli varattu. Idea oli spontaani, eikä TTR:lle jäänyt oikein aikaa miettiä miten tämä käytännössä onnistuisi. TTR oli jäämässä kesälomalle, eikä kukaan halunnut uutta päänvaivaa juuri kesäloman alla. Päätöstä siis lykättiin alkusyksyyn, kun kaikki olisivat palanneet lomilta. Tässä vaiheessa myös oma työharjoitteluni loppui enkä ollut enää mukana TTR:n toiminnassa enkä tapahtuman tuotannossa.

Tavallaan prosessi kokonaisuutena sujui aika pitkälti niin kuin oli odotettavissa. Tapahtuma ei onnistunut niin hyvin kuin oli ajateltu - Tämä on tietysti aina harmillista, mutta toisaalta tapahtuman järjestämisen sekä asiakaspalautteen perusteellisen dokumentoinnin avulla pystyttiin osoittamaan johtoryhmälle tapahtumatuotannon ongelmat. Tämän informaation pohjalta oli varmasti helpompi lähteä suunnittelemaan Tapahtuma ja markkinointiryhmä TAMA:a, ja taata sille paremmat resurssit tapahtumien tuottamiseen.

5. Loppusanat

Lopuksi on todettava, että kirjaston tapahtumatuotantoa ollaan viemässä vahvasti oikeaan suuntaan. TAMA -ryhmän perustaminen on selkeästi ollut merkki siitä, että tapahtumien tuotanto ja markkinointi otetaan kirjastossa vakavasti.

Silti olen sitä mieltä, että kirjasto kaipaisi tapahtumatuotantoonsa useamman osaavan kulttuurituottajan apua. Suurimpina ongelmina kirjastojen tapahtumanjärjestämisessä näen liian byrokratian ja rohkeuden puutteen. Byrokratialla viitataan pitkälti siihen, että projektiorganisaatio on niin suuri. Pelkään sitä, että punainen lanka katkeaa liian monta kertaa projektin kuluessa. Tämä on asia, jonka suhteen olisin mielelläni väärässä. Nähtäväksi jää, minkälaisen roolin TAMA tulee ottamaan tapahtumien tuotannossa. Pystyykö esim. TAMA:n johtaja toimimaan projektipäällikkönä, ja säilyttämään tapahtumien idean toteutuneen tapahtuman loppuun asti, kun tapahtuma kiertää eri kirjastoissa. Kuinka suuren vastuun tapahtuman toteuttamisesta TAMA tulee antamaan yksittäisille kirjastoille, ja pystyvätkö ne lähtemään mukaan tuotantoon, vai jäävätkö vain tahoksi joka tarjoaa tapahtumalle paikan. Toivon vilpittömästi, että TAMA onnistuisi tehtävissään, ja että kirjaston tapahtumatuotannon ammattimaistaminen jatkuu. Haluaisin mielelläni nähdä kirjastojen tapahtumat omaleimaisina ja ainutlaatuisina tilaisuuksina, jotka houkuttelevat yleisöä muistakin ryhmistä kuin kirjaston aktiivikäyttäjistä.

Ensisijaisesti kirjastojen tapahtumatuotanto ja muutkin kirjaston palvelut tarvitsevat selkeän yhteisen foorumin, jolla ne näkyvät asiakkaille. Kirjasto tarvitsee mielestäni selkeästi toimivat nettisivut, joiden kautta on helppo saada käsitys kirjaston tapahtumista ja palveluista. Myös asiakkaiden omien tapahtumien järjestäminen täytyisi tehdä

mutkattomaksi. Ehkä TAMA voisi tässäkin tapauksessa toimia suunnannäyttäjänä ja toteuttaa tapahtumia asiakaslähtöisesti. Ehkä sen toiminnan ei tarvitsisi olla niin byrokraattista ja tiukasti sidottua esimerkiksi kaupungin strategioihin, vaan se voisi toimia vapaammin ja kevyemmin kuin kirjastolaitos yleensä. Minua miellyttää ajatus, että TAMA onnistuisi tapahtumien järjestämisessä niin hyvin, että kirjaston tapahtumien kysyntä kasvaisi ja tapahtumien määrää kasvatettaisiin entisestään. Tämä epäilemättä loisi mukavan pohjan myös keskustakirjastohankkeelle.

Haluaisin kaikkien kirjastojen tapahtumatuotannon kanssa toimivien muistavan Harri Sahavirran viisaan ajatuksen siitä, että aina voidaan järjestää hyvä ja kiinnostava tapahtuma ja verhota se vastaamaan tavoitteita, (sivistyksen ja tietoisuuden lisääminen yms.). En tarkoita tällä sitä, ettei esim. johtoryhmän toiveita tai kaupungin strategiaa tulisi huomioida, vaan sitä että hyvän ja onnistuneen tapahtuman järjestäminen tulisi olla prioriteeteissa korkeammalla. Täytyy muistaa, että kirjaston asiakkaat eivät pety, jos tapahtuma ei noudata esim. johtoryhmän toivetta uusien miesasiakkaiden havittelusta.

LÄHTEET

Helsingin kaupunginkirjaston Tapahtumateemaryhmä. (2011). *Jamit -tapahtuman markkinointiteksti*.

<http://www.lib.hel.fi/Page/28260a68-aa56-41c8-9061-30d450cb37e6.aspx?groupId=315b2f67-1011-4808-8b41-c0e3275bda77&announcementId=cee77a5b-c0b8-489d-a039-939ea38abf14>
(Haettu 25.11.2012)

Kauhanen, J. Juurakko, A. & Kauhanen, V. (2002) *Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus*. Vantaa: WSOY

Leppäkangas, S. (2010). *Tapahtumapaikkana kirjasto -Helsingin kaupunginkirjaston tapahtumatoiminta nyt ja tulevaisuudessa*. Kulttuurituotannon opinnäytetyö. Humanistinen Ammattikorkeakoulu, Kulttuurituotannon koulutusohjelma, Helsinki.

Kuva 1.

Punkhelsinki –markkinointitoimiston suunnittelema *Jamit* –tapahtuman logo.

<http://www.lib.hel.fi/Page/28260a68-aa56-41c8-9061-30d450cb37e6.aspx?groupId=315b2f67-1011-4808-8b41-c0e3275bda77&announcementId=cee77a5b-c0b8-489d-a039-939ea38abf14>
(Haettu 25.11.2012)